TANTÁRGYI ADATLAP

Technológia és nyelv

BMEGT60LNGEM03-01

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve
Technológia és nyelv

Azonosító BMEGT60LNGEM03-01

A tantárgy jellege
kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

Típus	*óraszám*
Előadás	2
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségértékelés) típusa
félévközi érdemjegy

Kreditszám
3

Tantárgyfelelős

Neve	*Beosztása*	*Email címe*
Dr. Fischer Márta	egyetemi docens	fischer.marta@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység
Idegen Nyelvi Központ

A tantárgy weblapja
www.inyk.bme.hu

A tantárgy oktatásának nyelve
magyar-HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve
Szak: **Nyelvi tárgyak**
Tantárgy szerepe: **Szabadon választható**
Ajánlott félév: **0**

Közvetlen előkövetelmények

Erős	Nincs
Gyenge	Nincs
Párhuzamos	Nincs
Kizáró feltételek	Nincs

A tantárgyleírás érvényessége
A Kari Hallgatói Képviselet véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2025.05.05-én. Érvényes 2025.05.05-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A tárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a műszaki és üzleti kommunikáció nyelvtudáson túlmutató dimenzióit, különös tekintettel a nyelvi közvetítés különböző formáira és technológiai eszközeire, az MI-alapú nyelvi eszközök és fordítómotorok használatában rejlő lehetőségekre és buktatókra, valamint a terminológiamenedzsmentnek a műszaki dokumentációban és műszaki szakszövegírásban betöltött szerepére. E dimenziók mögött ma már egy önálló, milliárdos volumenű, a vállalati és nemzeti versenyképességet is befolyásoló ún. nyelvi iparág is meghúzódik. A tárgy további célja ezért az, hogy a jövő műszaki és gazdasági szakemberei olyan ismeretekre tegyenek szert, amelyek képessé teszik őket arra, hogy ebben az iparágban is sikerrel eligazodjanak: felismerjék azokat a feladatokat, amelyek speciális szakértelmet igényelnek, és tudatosabb döntéseket tudjanak hozni az iparág nyújtotta nyelvi és technológiai szolgáltatások megrendelésekor.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Ismeri a nyelvi iparág szereplőit és szolgáltatásait, az iparágban zajló folyamatokat, látja e folyamatokban a mesterséges intelligencia szerepét.
2. Tisztában van a nyelvi iparág, a nyelvi közvetítés és a terminológiamenedzsment alapfogalmaival, úgymint nyelvi szolgáltató (LSP), fordítástámogató (CAT) eszköz, fordítási memória (TM), terminológiai adatbázis (TB), gépi fordítás (MT), gépi fordítás utószerkesztése (MTPE)stb.
3. Ismeri a nyelvi iparág speciális szakértelmet igénylő munkaköreit, úgymint szakfordító, tolmács, lektor, vendormenedzser, terminológus, projektmenedzser nyelvi mérnök stb.
4. Ismeri a szóbeli és írásbeli nyelvi közvetítés különböző formáit, úgymint szakfordítás, lokalizáció, audiovizuális fordítás, tárgyalástolmácsolás, konszekutív tolmácsolás, szinkrontolmácsolás stb.
5. Ismeri a fordításban, a tolmácsolásban és a terminológiamenedzsmentben használt legfontosabb technológiai eszközöket.
6. Tisztában van az MI-alapú gépi fordítómotorok fő jellemzőivel és buktatóival.
7. Ismeri a műszaki szakszövegírás folyamatát, különös tekintettel a terminológia és a fordítás műszaki dokumentációban betöltött szerepére.
8. Ismeri a műszaki dokumentációkra vonatkozó szabványok nyelvi, terminológiai és fordítási követelményeit.

Képesség

1. Meg tudja nevezni a nyelvi iparág szereplőit, folyamatait és területeit.
2. Különbséget tud tenni a nyelvi szolgáltatások különböző típusai között (szakfordítás, tárgyalástolmácsolás, konszekutív tolmácsolás, szinkrontolmácsolás stb.).
3. Képes a nyelvi iparágban zajló folyamatok értelmezésére, műszaki és gazdasági kontextusban, hazai és nemzetközi viszonylatban egyaránt.
4. Képes meghatározni, hogy melyek azok a nyelvi, közvetítési feladatok, amelyek a nyelvtudáson túlmutató, speciális szakértelmet igényelnek.
5. Képes különbséget tenni a fogalmi és a nyelvi szinten jelentkező fordítási-terminológiai problémák között.
6. Képes meghatározni, hogy a műszaki szakszövegírás folyamatának mely szakaszában van jelen terminológiai és fordítási munka.

Attitűd

1. Érdeklődik a nyelvi iparágban zajló folyamatok iránt, és folyamatosan nyomon követi a szakterülete szempontjából releváns aktualitásokat.
2. Elismeri, hogy a nyelvi közvetítés és a terminológiamenedzsment a nyelvtudáson túlmutató, speciális szakértelmet igényel, és átlátja, hogy megbízói oldalról mivel segítheti a nyelvi szakemberek munkáját.

3. Tudatosabban tekint saját szakterülete terminológiájára és a szakterületén felmerülő fordítási és tolmácsolási igényekre.

Önállóság és felelősség

1. Rendelkezik a megfelelő stratégiákkal ahhoz, hogy önállóan tájékozódni tudjon a nyelvi közvetítéssel összefüggő témákról.
2. Felelősséggel jár el a nyelvi szolgáltatások megrendelésekor, meg tudja ítélni, mikor van szükség szakember bevonására.
3. Felelőséggel tekint saját (szakember) szerepére szakterülete terminológiájának alakításában.

Oktatásmódszertan

Interaktív előadás

Tanulástámogató anyagok

- Prezentációk, szakmai weboldalak, online segédeszközök, szakirodalom
- Presentations, professional websites, online tools, specific literature

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

BME TVSZ szerinti előírás alapján.

Teljesítményértékelési módszerek

A tanulási eredmények értékelése egy évközi írásbeli teljesítménymérés alapján történik.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- **évközi feladatok**: 100

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

-

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	95
Jeles	89 - 94
Jó	76 - 88
Közepes	63 - 75
Elégséges	50 - 62
Elégtelen	0 - 49

Javítás és pótlás

TVSZ szerint

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	28
Az előadások anyagának feldolgozása	14
felkészülés a teljesítmény értékelésekre	30
kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása	18
Összesen	90

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselet véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2025.05.05-én. Érvényes 2025.05.05-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

• A nyelvi közvetítéshez kapcsolódó alapfogalmak • A nyelvtechnológia fejlődése, aktuális trendek • Fordítástámogató eszközök (CAT-tools):
Trados, MemoQ stb. • Fordítómemóriák és terminológiai adatbázisok használata • Gépi fordítás fejlődése és jelenlegi állása • Minőségbiztosítás
gépi fordítás után, utószerkesztési (post-editing) stratégiák • Etikai és kulturális kérdések a nyelvi közvetítésben • Terminológia és terminológiamenedzsment a vállalatokban • Az egységes nyelv és terminológia szerepe az innovációban

További oktatók

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Idegen Nyelvi Központ vezetője hagyja jóvá.